готував студент 22-т групи
ачук Димтро

ОТРИМАННЯ СПЕРМИ ВІД БУГАЇВ-ПІДНИКІВ

- Сперму від бугаїв можна брати різними способами. Найпоширенішим є метод отримання сперми на штучну вагіну. На кожного бика слід мати не менше двох вагин. Перед використанням штучну вагіну стерилізують, потім кладуть на підставку, виймають ебонітовий кран, в патрубок вставляють лійку і з кухля наливають гарячу воду: у вагіну зразка 1942 р. - 500 мл при температурі 60-70 °, в укорочену вагину - 300 мл при температурі 60-65 °, у вагіну з баллонообразное розширенням - 1200-1500 мл при температурі 50-55 °. Заповнені теплою водою прилади до застосування поміщають у шафу-термостат з автоматично регульованою температурою 40-42 °.

ВИЗНАЧЕННЯ СТАТЕВОЇ ОХОТИ

Оскільки в ході запліднення корови природним способом – за допомогою бичка – існує реальна загроза підхопити небезпечні інфекційні захворювання, такі як бруцельоз, трихомоноз, вібріоз, сучасні фермери воліють здійснювати штучне осіменіння корів.

Воно гарантує появу життєздатного, з повним набором позитивних якостей, потомства і дозволяє визначитися з точною датою пологів. Телиці можуть давати потомство весь рік. Статевий цикл у корів триває приблизно 3 тижні, впродовж яких є обов’язкові стадії – збудження, гальмування, урівноваження.

ЧАС ОСІМЕНІННЯ

Готовність до початку розмноження, обумовлена фізіологією, може проявитися у телиць і корів, які досягли віку 8 – 10 місяців. Залежить статева зрілість від багатьох речей — статі тварини, породи, якості умов утримання та кормів, запропонованого для проживання клімату. Кращим віком для осіменіння вважається кінець другого року існування тварини. В даний період вага телиць досягає 65% маси дорослої особини. Отелившихся у поважному віці перший раз корови відрізняються меншим ступенем продуктивності і здатні з’їсти більше їжі. Фахівці рекомендують проводити осіменіння через 18 – 40 діб після отелення. Час настання статевої охоти у чому залежить від стану здоров’я корівки, рівня її продуктивності, матеріальної бази господарства змісту.

СПОСОБИ

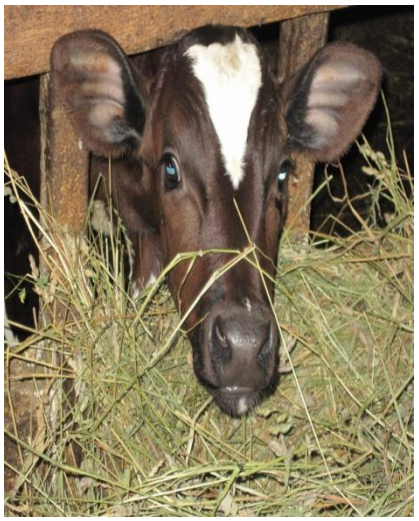

Техніка штучного осіменіння корів являє процес, в ході якого в матку корови поміщають сперму бугая, щоб добитися гарантованого запліднення. Це дозволяє розподілити сперму виробника рівномірно і інтенсивно збільшувати кількість поголів'я стада. Однією порцією реально провести запліднення до сотні телиць.
Незалежно від того, який із способів запліднення ви віддасте перевагу, важливо знайти шийку матки і не потрапити в сечовипускальний канал.
Тому попередньо шийку знаходить за допомогою промацування. Роблять масаж, чекаючи, поки матка буде перебувати в тонусі, дочекавшись закінчення спазмів піхви, одним точним рухом вводять катетер.
Обережними, але швидкими рухами вводять сперму з резервуара. Після всмоктуючого спазму без здійснення різких рухів обережно дістають катетер.
Після осіменіння тварина радять залишити на півгодини в спокої. Якщо ознаки полювання не будуть з'являтися протягом 10 годин, то все пройшло успішно.
Існує три популярних способу проведення ефективного і результативного штучного запліднення, про яких ми розповімо вам детальніше.

МАНОЦЕРВІКАЛЬНИЙ

Прийнято використовувати такий метод в умовах приватних фермерських господарств. Він припускає наявність резервуара з поліетилену, в який поміщають сперморастворі, і гнучкого катетера. Катетер необхідно ввести в піхву корови, зробивши це руками якомога глибше. Водою і розчином фурациліну обов’ язково проводять обробку поверхні вульви. На руку надягають рукавичку, опускають її в розчин солі, вводять у піхву. Так визначають, наскільки розкритою і готовою до прийому сперми є шийка. Виробляють нетривалий масаж – до 2 хвилин.

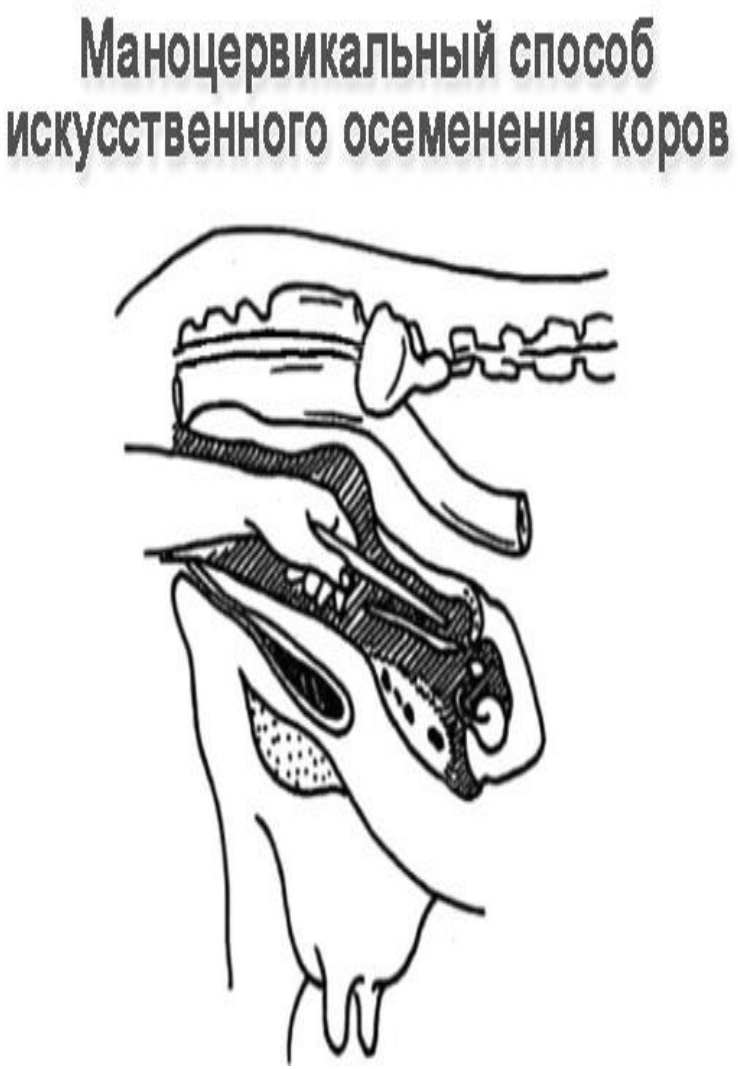

ВІЗОЦЕРВІКАЛЬНИЙ

Ще один із способів, який проводиться після огляду матки. Для цих цілей беруть спеціальне дзеркало, має освітлювач і шприців-катетерів. В лабораторії роблять розчини цитрату натрію або хлориду натрію, і етилового спирту. В стерильні ємності з номерами поміщають приготовані розчини в теплому вигляді. Спирт повинен знаходиться в посудині з номером 2. Слід підготувати тампони, які обов'язково попередньо занурюють у 96% спирт.

Вони допоможуть простерилізувати інструменти полум'ям. Рідини для промивання зливають тільки у посуд з товстими стінками. Стерильний шприц-катетер промивають готовими розчинами по парі раз. Шприц заповнюють спермою, точним рухом поршня можна позбутися від бульбашок повітря. Оброблене дзеркало прожарюють полум'ям – для цих цілей необхідно спалити тампон. Тварину фіксують, розчином фурациліну проводять ретельну обробку поверхні вульви.

РЕКТОЦЕРВІКАЛЬНИЙ

Схема ректоцервикального методу осіменіння корів

Забезпечує точне попадання в цервікальний канал тварини. Для здійснення маніпуляцій потрібні одноразові шприци 2 мл або поліетиленові ампули, що мають довжину 48 мм, катетер розміром до 42 см, рукавички. Інструменти зазвичай продаються в обробленому варіанті, але можна ще раз простерилізувати їх, нагрівання під ультрафіолетовими лампами. Стерильний катетер з’єднується з ампулою або шприцом допомогою муфти.

З флакона, в якому знаходиться підготовлена до процедури сперма, в катетер слід набрати близько 1 – 1, 2 мл Інструменти знаходяться на підставці, обробленої дезинфікуючим розчином. Тварину слід розмістити у верстаті так, щоб воно було надійно зафіксовано. Роблять обробку статевих органів за допомогою розчину фурациліну. Рукою в одягненою рукавичці потрібно акуратно розсунути статеві губи, не допускаючи дотику до них катетера. Він повинен міститися всередину другою рукою до місця, де з’єднаний з ампулою або шприцом.

ШТУЧНЕ ОСІМЕНІННЯ У ВІННИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ

В області функціонує Вінницьке обласне та 4 міжрайонні племпідприємства, що проводять роботу з племінного покращення великої рогатої худоби шляхом осіменіння корів та телиць кріоконсервованою спермою бугаїв-поліпшувачів, метод розведення – чистопорідний.

На сучасному етапі основними завданням тваринництва є збільшення виробництва продукції шляхом подальшої інтенсифікації.

Одним з елементів інтенсифікації скотарства є вивчення проблем пов’язаних з відтворенням стада.

Метою роботи є аналіз стану відтворення поголів’я великої рогатої худоби в умовах Вінницької області.

Матеріалом для проведення досліджень служили зведені виробничо-зоотехнічні звіти СВАТ Вінницького обласного виробничого підприємства по племінній справі у тваринництві за період 2006-2010 років.

ЕФЕКТИВНІСТЬ РІЗНИХ СПОСОБІВ ШТУЧНОГО ОСІМЕНІННЯ КОРІВ ТА ТЕЛИЦЬ

Рік	*Осімінено всього,*	*Осімінено цервікальним спосібом осіменіння, %*			
	гол.	*ректо-*	*мано-*	*візо-*	*епі-*
2006	154663	42,0	51,0	5,0	2,0
2007	150066	45,0	51,1	3,0	0,7
2008	142325	46,5	50,5	3,0	-
2009	117290	45,0	52,5	2,0	0,5
2010	108316	44,0	52,7	3,0	0,3

ПОКАЗНИКИ ВІДТВОРЕННЯ ПОГОЛІВ'Я В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Рік	Введено первісток на 100 корів, гол.	Отримано телят всього на 100 корів, гол	Тривалість сервіс-періоду, днів
2006	23	78	183,0
2007	21	76	195,3
2008	23	76	195,3
2009	28	77	189,0
2010	28	79	177,0

ВИСНОВКИ:

- У сільськогосподарських підприємствах області утримувалось 33,2 % поголів’я великої рогатої худоби в тому числі 19,6% корів.
- Працює 581 пункт штучного осіменіння з них 369 приватних.
- Індекс штучного осіменіння в сільськогосподарських підприємствах та приватному секторі становить відповідно 86,4 та 43,0%. 96,7 % штучно осіміненого поголів’я провели ректо- (44,0%) та мано-цервікальними (52,7%) способами.
- На 100 корів введено 28 первісток, 21% корів є яловими, тривалість сервіс-періоду 188 днів.

Дякую за увагу!!!